

Laparoskopik Donör Nefrektomi

LAPAROSCOPIC DONOR NEPHRECTOMY

Dr. Alp GÜRKAN, Dr. Serdar KAÇAR, Dr. Cezmi KARACA, Dr. Can VARILSÜHA,
Dr. Muharrem KARAOĞLAN, Dr. S. Murat DOĞAN

SSK Tepecik Eğitim Hastanesi, Organ Nakli Uygulama ve Araştırma Merkezi, İZMİR

ÖZET

Amaç: Laparoskopik cerrahi gittikçe yaygın kullanım alanı bulmaktadır. Laparoskopik donör nefrektomi bunlardan birisidir. Bu yazıda laparoskopik canlı donör nefrektomi uygulanan 17 olgu sunulmaktadır.

Durum Değerlendirmesi: Laparoskopik teknik kullanılarak ilk canlı donör nefrektomi denemesi 1995'te Ratner ve Kavous tarafından bildirilmişti. O zamandan günümüze kadar ABD kaynaklı bazı üniversite transplant programları kendi deneyimlerini geniş serilerle bildirdiler. Ancak bugüne kadar ülkemizden bildirilen vaka yoktur.

Yöntem: Kliniğimizde 30.10.2000-15.10.2001 tarihleri arasında 20 canlı laparoskopik donör nefrektomi gerçekleştirildi, bunların ilk 17'si çalışmaya dahil edildi. Hastaların 14'üne sol, 3'üne sağ nefrektomi uygulandı.

Çıkarımlar: 17 vakanın 15'inde ameliyat laparoskopik yöntemle başarıyla tamamlanmıştır. Diğer iki hastada major kanama nedeniyle açığa geçilmiştir. Ortalama ameliyat süresi 225 (140-300) dakikadır. Ortalama takip süresi 7.8 (2-12 ay) aydır. Bir hastada (%5.9) akut rejeksiyon (AR), üç hastada (%17.6) akut tubuler nekroz (ATN) gözlenmiştir. ATN gelişen bir hasta (9. hasta) kanama nedeniyle postoperatif 1. gün reopere edilmiş, diyalize dönen hastada serebral ve akciğer tüberkülozu gelişmiş ve hasta 3. ayında kaybedilmiştir.

Sonuç: Minimal invaziv laparoskopik tekniğin kullanımı ile kozmetik defekt minimale indirilebilmiş ve postoperatif ağrı kontrolü kolaylaşmıştır. Bu teknik verici açısından güvenli olduğu kadar transplante böbreğin kalitesi bakımından da en az açık nefrektomi kadar yüz güldürücüdür.

Anahtar kelimeler: Laparoskopi, canlı, donör, nefrektomi

SUMMARY

First laparoscopic live donor nephrectomy was reported in 1995 by Ratner and Kavous. Thus far, some university transplant programs in USA have reported their own experiences in large series. But, still there has been no reported case in our country. Between 30.10.2000 and 15.10.2001 we have done 20 consecutive laparoscopic live donor nephrectomies and we first present 17 of them. In 14 cases left and in 3 cases right nephrectomies were done. In 15 out of 17 patients operations were terminated laparoscopically. Two patients had to be opened after the kidney was taken out. Mean operative time was 225 minutes because of major bleeding. Mean follow-up period was 7.8 months. In 1 (%5.9) patient acute rejection and 3 (%17.6) patients acute tubular necrosis was seen. One patient who had ATN had to be reoperated at the first postoperative day for bleeding. This patient returned to hemodialysis program and died in the third postoperative month with cerebral and lung tuberculosis. With the use of minimal invasive laparoscopic technique cosmetic defect was minimal and the postoperative pain control was easier. Open live donor nephrectomy has been proven safe for the donor and the transplanted kidney is usually excellent in quality. Laparoscopic technique raises concerns about both donor safety and the quality of removed organ.

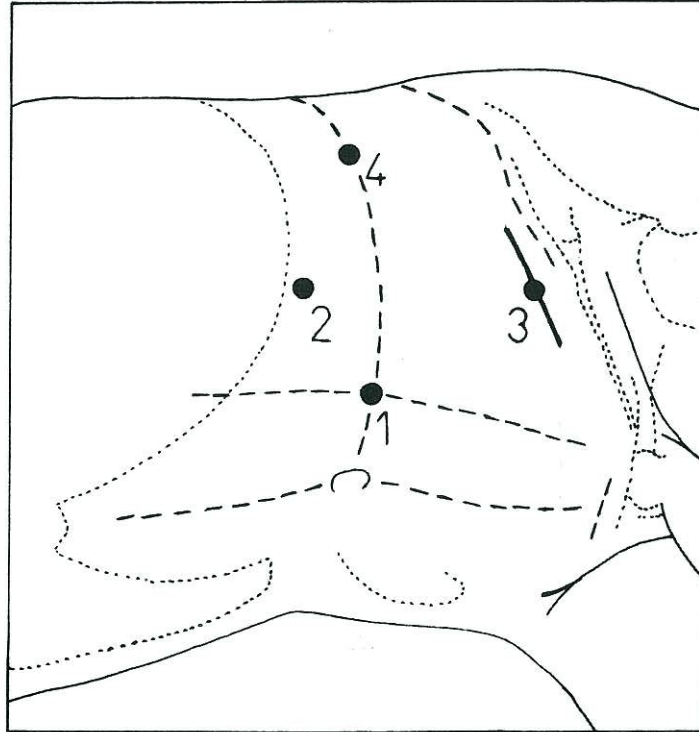
Keywords: Laparoscopic, live, donor, nephrectomy

Laparoskopik ameliyatların hastaya daha az rahatsızlık vermesi, hastanede kalış sürelerini kısaltması, yara problemlerini azaltması, ameliyat sonrası hastanın normal aktivitesini kısa sürede kazanması gibi nedenlerden dolayı hızla yaygınlaşması şaşırtıcı değildir. Genel cerrahi ameliyatlarında laparoskopik girişimlerin tarihi çok eskilere gitmese de ilk defa laparoskopik kolesistektominin Fransa'da DuBois (1) tarafından 1987'de uygulanmasından bu güne kadar artan deneyimle gittikçe yaygınlaşmış, kolesistektomi dışında da uygulama alanı bulmuştur. Bu alanlar gün geçtikçe artmaktadır.

Laparoskopik teknik kullanılarak ilk canlı donör nefrektomi denemesi 1995'te Ratner ve Kavous(2) tarafından bildirilmişti. O zamandan günümüze kadar ABD kaynaklı bazı üniversite transplant programları kendi deneyimlerini geniş serilerle bildirdiler. Biz de makalemizde servismizde yaptığımız 20 laparoskopik donör nefrektomi olgusunun ilk 17'sinin sonuçlarını bildirdik.

GEREÇ VE YÖNTEM

30.10.2000-15.10.2001 tarihleri arasında 20 canlı böbrek nakli gerçekleştirildi. Bu vakaların tamamında cerrahi teknik olarak laparoskopik donör nefrektomi (LDN) seçildi ve 30 günlük takip sonuçları alınan ilk 17 hasta çalışmaya dahil edildi. Son üç hastanın bir aylık takip süreleri dolmadığından çalışma dışı bırakıldı. Hastaların 14'üne sol, 3'üne sağ nefrektomi uygulandı. Hastalara intratrakeal genel anestezi verildikten sonra Foley sonda takılıp, standart lateral dekübitis pozisyonu verildi. Karın Şekil 1'de görülen 1 nolu noktadan girilen veres iğnesi ile 12 mmHg basınca ulaşıncaya kadar şişirildikten sonra yine aynı noktadan laparoskop için kullanılacak olan 10 mm'lik trokar girildi. Ayrıca 2 nolu noktadan 10 mm'lik , 3 nolu noktadan 12 mm'lik çalışma trokarları ve 4 nolu noktadan da ekartasyon, aspirasyon için 10 mm'lik trokarlar girildi. Ameliyat boyunca sıfır derece laparoskop kullanıldı. Kolon

Şekil 1: Trokar giriş yerleri

Hasta klasik sağ yan dekübitis pozisyonunda; göbekten geçen transvers hattın rektus kası lateral kenarını kestiği yer 1 nolu nokta, midklaviküler hatta arkus kostanın 1,5-2 cm altı 2 nolu nokta, klasik inguinal kesi hattının midklaviküler hattı kestiği yer 3 nolu nokta, göbekten geçen transvers hat üzerinde 1 nolu noktanın yaklaşık 15 cm laterali ise 4 nolu nokta.